

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Rozporządzenie z dnia 06.07.1922 r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin części cieszyńskiej Województwa Śląskiego

Liczba stron oryginału

10

Liczba plików skanów

11

Liczba plików publikacji

11

Sygnatura/numer zespołu

TR 037.024

Data wydania oryginału

1922

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY**

KULTURA+

DZIENNIK USTAW ŚLĄSKICH

Nr. 9.

KATOWICE, dnia 31. lipca 1922 r.

Rok 1922.

TREŚĆ:

31. Rozporządzenie z dnia 6. lipca 1922 r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin części cieszyńskiej Województwa Śląskiego.

31

Rozporządzenie

z dnia 6. lipca 1922 r.

w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin części
cieszyńskiej Województwa Śląskiego.

Na mocy ustępu 3. art. 40. Ustawy Konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920 r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. Ust. Rz. P. z 1920 r. Nr. 73. poz. 497) uzupełnionego ustawą z dnia 30. lipca 1921 r. (Dz. Ust. Rz. P. z 1921 r. Nr. 69. poz. 449) i art. 4. ustęp 2. tejże Ustawy Konstytucyjnej stanowią w porozumieniu z Tymczasową Radą Wojewódzką co następuje:

I. Część.

Prawo wyboru i wybieralności.

§ 1.

Wymogi prawa wybierania.

Prawo wyboru do wydziału gminnego przysługuje wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej, bez względu na płeć, którzy w dniu wyłożenia list wyborczych przekroczyli 21. rok życia a w danej gminie mieszkają co najmniej 6 miesięcy przed dniem wyłożenia list wyborczych o ile niniejszem rozporządzeniem od wykonywania prawa wyboru wyraźnie nie są wyłączeni lub wykluczeni.

Pobyt w danej gminie nie należy uważać za przerwany, jeżeli się ktoś oddali z swojego dotychczasowego miejsca zamieszkania czy to z powodu obowiązków służbowych, zarobkowych lub też zdrowotnych itp., o ile z bliższych okoliczności nie wynika, że zamierzał istotnie zmienić swoje miejsce zamieszkania.

Prawo wyboru przysługuje także osobom, które posiadając w myśl rozstrzygnięcia Konferencji Ambasadatorów z 28. lipca 1920 prawo opcji na rzecz Państwa Polskiego, za pomocą zaświadczenia kompetentnej władzy o przyjęciu opcji do wiadomości, wykażą się, że przed wyłożeniem list wyborczych zgłosiły wybór obywatelstwa na rzecz Państwa Polskiego.

§ 2.

Wyjątki w prawie wybierania.

Prawo wyboru i wybieralności nie przysługuje oficerom, znajdującym się w stałej lub czasowej czynnej służbie, duchownym wojskowym i szeregowym siły

zbrojnej i żandarmerji, nie wyłączając czasowo urlopowanych. Prócz powyżej wymienionych są od prawa wybieralności wyłączeni wszyscy w stałej lub czasowej czynnej służbie pozostający urzędnicy siły zbrojnej.

Jednak prawo wybieralności nie jest ograniczonym odnośnie do członków siły zbrojnej, którzy stojąc poza służbą prezencyjną pełnią w myśl ustaw o służbie wojskowej chwilowo czynną służbę wskutek powołania na ćwiczenia celem wyszkolenia.

§ 3.

Prawo wybierania osób zamieszkałych w kilku gminach.

Każdy obywatel może tylko osobiście i w jednej gminie wykonywać prawo wyboru, chociażby nawet i w kilku gminach posiadał miejsce zamieszkania.

Jakkolwiek obywatel zmieni swoje miejsce zamieszkania już po wpisaniu go do listy wyborczej danej gminy, jednak nie może być już odnośnie do tych wyborów wciągnięty do listy wyborczej innej gminy.

Jeżeli atoli ktoś mimo tych postanowień został wpisany do list wyborczych więcej gmin, może wykonywać prawo wyborcze tylko w jednej gminie.

§ 4.

Wykluczenie od prawa wybierania.

Od prawa wyboru są wyłączone:

1. Osoby, które na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego zostały pozbawione prawa własnowolnego rozporządzenia swoim majątkiem.

2. Osoby, popadłe w konkurs na czas trwania postępowania konkursowego, jakoteż i te osoby, wobec których postępowanie ugodowe zostało wdrożone aż do ogłoszenia tegoż za ukończone.

3. Osoby, które będąc zobowiązanymi do przedłożenia rachunków z Zarządu dobra lub majątku gminnego, albo też przez gminę zawiadywanego, obowiązkowi temu zadość nie uczyniły, chociaż już upłynął ustanowiony przez zastępstwo gminy lub władzę nadzorczą termin do przedłożenia rachunków.

4. Osoby, które prawomocnie zostały zasądzonemi za zbrodnie albo przekroczenie kradzieży, sprzeniewierzenia, za udział w tychże, jakoteż za występki lub przekroczenie oszustwa.

Pozatem osoby, które sądowo były karane za lichwę lub przemytnictwo.

Taksamo są od prawa wyborczego wykluczone takie osoby, które z powodu występku lub przekroczenia z ustawy o włóczęgostwie z dnia 24. maja 1885 Dz. U. P. L. 89. zostały na karę zasądzone.

Utrata prawa wyboru gaśnie przy zbrodniach po 3 latach, przy występkach, przekroczeniach po 1 roku licząc od dnia skończenia kary.

5. Osoby umieszczone w zakładach pracy przymusowej wzgl. osoby znajdujące się pod dozorem policyjnym na podstawie orzeczenia sądu karnego.

Jeżeli jakikolwiek w ustępie 1., 4. i 5. wymieniony wypadek zajdzie lub ujawniony zostanie już po upływie terminu do wnoszenia reklamacji, a Komisji Wyborczej zostanie w tym względzie przedłożony urzędowy dowód, nie może już dana osoba wykonywać prawa wyborczego, pomimo wpisania jej do listy wyborczej.

To samo odnosi się do takiego wypadku, jeżeli dana osoba utraciła później obywatelstwo państwowe, lub jeżeli zostanie wykazane, że w myśl § 2. niniejszego rozporządzenie jest wyłączoną od wykonywania prawa wyboru.

Właściwa władza nadzorcza winna w takich wypadkach nawet po upływie terminu reklamacyjnego po przeprowadzeniu koniecznych dochodzeń zarządzić skreślenie wyborcy przez Urząd gminny.

§ 5.

Prawo wybieralności.

Do Wydziału gminnego i do Komisji gminnych mogą być wybrane tylko osoby, które posiadają prawo wybierania, ukończony 25. rok życia, które mieszkają w gminie co najmniej od roku przed dniem wyboru a wyraźnie od prawa wybieralności nie są wyłączone lub wykluczone.

Do Komisji gminnych mogą być wybrane także osoby, nie będące członkami Wydziału gminnego.

§ 6.

Wyjątki w sprawie wybieralności.

Do Wydziału gminnego i Komisji gminnych nie mogą być wybranymi:

1. Osoby, pozostające w stosunku służbowym do gminy, podlegające władzy dyscyplinarnej Wydziału gminnego lub przełożenia gminnego.

2. Przełożonym gminy i jego zastępcą może być wybrana tylko osoba, władająca w mowie językiem polskim.

§ 7.

Pokrewieństwo i powinowactwo.

Równocześnie nie mogą być członkami przełożenia gminnego lub tej samej komisji gminnej:

1. Małżonkowie,
2. rodzice i dzieci, własne i przybrane,
3. teść lub teściowa z zięciem lub synową,
4. rodzeństwo (bracia i siostry),
5. małżonek z rodzeństwem drugiego małżonka.

Jeżeli tutaj wymienione osoby wybrane zostały wbrew powyższym postanowieniom, lub taki stosunek poniżej zaistnieje a jedna z dotyczących osób w przeciągu 3 dni nie zrzeknie się mandatu, wtedy młodsza strona traci swoje członkostwo w przełożeniu gminnym lub w odnośnej Komisji; w razie równości wieku rozstrzyga los.

§ 8.

Ulgi dla wyborców.

Służbodawca jest zobowiązany służbę w dzień wyborów tak urządzić, żeby pozostający w służbie mogli uczestniczyć w wyborach.

§ 9.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

Każdy wyborca jest zobowiązany do przyjęcia wyboru na członka Wydziału gminnego, przełożenia gminnego lub Komisji gminnej.

Od tego obowiązku mogą być zwolnione:

1. Kobiety,
2. osoby, które przekroczyły 60. rok życia,
3. osoby, które przez całe dwa ostatnie okresy wyborcze były członkami Wydziału gminnego lub Komisji gminnej,
4. osoby, które świadectwem lekarskim udowodnią poważną chorobę lub ułomność cielesną, wskutek których nie są w stanie do sprawowania urzędu,
5. osoby, które z powodu swego zawodu często lub dłużej przebywają poza gminą,
6. pozostający w stosunku służbowym, którzy z powodu swego zawodu doznawaliby przeszkody w sprawowaniu urzędu,
7. wybrani członkowie ustawodawczych, publiczno-prawnych ciał administracyjnych lub doradczych.

Zrzeczenie się członkostwa w przełożeniu gminnym, w Wydziale gminnym lub Komisjach gminnych w ciągu okresu wyborczego jest tylko wtedy, dopuszczalne, jeżeli powyższe okoliczności zachodzą, lub jeżeli na to się zgadza większość członków tego ciała, w którym zrzeczenie się nastąpiło.

Kto wbrew powyższym postanowieniom wzbrania się wybór przyjąć, lub urząd zatrzymać, pomimo dwukrotnego w tym względzie wezwania, podlega karom w § 65 wyszczególnionym, nie tracąc atoli prawa wybieralności.

II. Część.

Ilość członków Wydziału gminnego, przełożenia gminnego i Komisji gminnych.

Okresy wyborcze.

§ 10.

Ilość członków Wydziału gminnego.

Wydział gminny składa się w gminach:

- do 500 mieszkańców z 9 członków,
- do 1 000 mieszkańców z 12 członków,
- do 2 000 mieszkańców z 15 członków,
- do 5 000 mieszkańców z 18 członków,
- do 10 000 mieszkańców z 24 członków,
- do 15 000 mieszkańców z 30 członków,
- ponad 15 000 mieszkańców z 36 członków.

Liczba członków przełożenia gminnego łącznie z burmistrzem i zastępcą w gminach do 10 000 mieszkańców wynosi trzecią część, a w gminach ponad 10 000 mieszkańców czwartą część członków Wydziału gminnego.

Liczbę komisji i jej członków ustala Wydział gminny.

Liczba członków poszczególnych Komisji nie może przekraczać połowy wszystkich członków Wydziału gminnego.

§ 11.

Okres wyborczy.

Wydział gminny będzie wybierany przy pierwszych, na podstawie niniejszej Ordynacji wyborczej do-

konanych wyborach, na trzechletni, później na okres czteroletni, licząc od dnia, w którym wybór Wydziału gminnego stał się prawomocnym.

Wydział gminny pełni atoli i po upływie tego czasu swoje obowiązki urzędowe aż do objęcia urzędowania przez nowy Wydział gminy.

III. Część.

Rozpisanie i przygotowanie wyborów.

§ 12.

Listy wyborcze.

Przełożony gminy względnie przewodniczący Komisji administracyjnej jest obowiązany do zestawienia listy wyborczej w podwójnym wygotowaniu, zawierającej spis wszystkich, w myśl powyższych postanowień uprawnionych do wyboru osób, w czasie ustanowionym przez władzę polityczną I. instancji.

Gminy do 4000 mieszkańców tworzą tylko jeden okręg wyborczy; dla gminy takiej wygotowuje się jedną całą gminę obejmującą listę wyborczą.

Gminy ponad 4000 mieszkańców rozdziela przełożony wzgl. przewodniczący Komisji administracyjnej na dwa lub więcej okręgów wyborczych.

Dla każdego okręgu wyborczego należy wygotować osobną listę wyborczą.

Listy wyborcze należy w gminach ponad 5000 mieszkańców z reguły wygotować według alfabetycznego porządku ulic i placów odnośnego okręgu wyborczego, odnośnie do każdej ulicy i placu według liczb porządkowych poszczególnych domów, w każdym domie według porządku alfabetycznego wyborców.

W mniejszych gminach można listy wyborcze na zarządzenie przełożonego gminy albo przewodniczącego Komisji administracyjnej zestawiać według liczb spisowych domów, zaczawszy od najniższej liczby, a w każdym domu według alfabetycznego porządku wyborców.

Wyborcy powinni być wciągnięci z oznaczeniem imienia i nazwiska, daty urodzenia, stanu, zamieszkania a w razie potrzeby z dodaniem bliższych określeń.

§ 13.

Sporządzenie odbitek list wyborczych.

Natychmiast po rozpoczęciu prac około ułożenia list wyborczych powinien przełożony gminy wzgl. przewodniczący Komisji administracyjnej ogłosić na tablicy urzędowej, że każdemu w przeciągu ośmiu dni od dnia ogłoszenia przysługuje prawo zażądania wydania mu na jego koszt sporządzonego odpisu list wyborczych, zaczawszy od dnia wnoszenia reklamacji.

Zamówienie odpisu list wyborczych zobowiązuje do ponoszenia kosztów wygotowania tegoż.

Przełożony gminy wzgl. przewodniczący Komisji administracyjnej powinien się na czas postarać o sporządzenie potrzebnej ilości odpisów.

§ 14.

Ogłoszenie wyłożenia list wyborczych, przedłożenie list kandydatów, list połączonych i wnioski co do Komisji wyborczej.

Przełożony gminy wzgl. przewodniczący Komisji administracyjnej powinien obie listy wyborcze w gminie wzgl. w danym okręgu wyborczym przez 14 dni wyłożyć do publicznego wglądu.

Równocześnie z wyłożeniem listy wyborczej należy przez publiczne ogłoszenie podać do powszechnej

wiadomości, że listy wyborcze są przez 14 dni wyłożone do publicznego wglądu, w którym to czasie mogą być wniesione zarzuty przeciwko tymże.

W ogłoszeniach tych powinien być oprócz tego dokładnie oznaczony dzień początkowy i końcowy tego terminu, jakoteż miejsce i godziny, w ciągu których można wglądać do list wyborczych i wnosić zarzuty.

W ogłoszeniu tem należy równocześnie podać do powszechnej wiadomości termin przedłożenia list kandydatów z oznaczeniem dnia kalendarzowego (§ 20), dalej postanowienia co do formy i sposobu wygotowania list kandydatów (§ 21), termin wnoszenia połączonych list (§ 26) i termin zamianowania członków Komisji wyborczej (§ 32).

Ogłoszenie powyższe musi być aż do 8. dnia przed wyborami wywieszone.

W gminach ponad 3000 mieszkańców muszą być listy wyborcze codziennie wyłożone bez przerwy conajmniej przez 4 godziny.

Każdy może wglądać do listy wyborczej, poczynić sobie odpisy i wyciągi, o ile drugim osobom przez to nie uniemożliwia skorzystania z tego samego prawa.

§ 15.

Zarzuty przeciw listom wyborczym.

Protest przeciw wyłożonym listom wyborczym należy w czasie oznaczonym w § 14 wnosić piśmiennie do urzędu gminnego. Niepiśmienne osoby mogą też swoje zarzuty podać ustnie w urzędzie gminnym, który jest obowiązany je zaprotokółować.

Prawo wnoszenia protestu przysługuje tym osobom, które już są do listy wyborczej wpisane albo też o wpisanie do tychże się starają.

Protest może być uczyniony, jeżeli jakąś osobę nieprawnie wpisano do listy wyborczej, jeżeli uprawnioną do wyboru osobę pominięto, alboważ któryś z wyborców mylnie został oznaczony.

Protest musi być wniesiony osobno co do każdej osoby, nieodpowiadające temu postanowieniu zarzuty należy zwrócić celem ich sprostowania.

Strona wnosząca zarzut jest zobowiązana wskazać fakta zarzut uzasadniające i w miarę możliwości uprawdopodobnić prawdziwość tych faktów.

Protest przeciwko wpisaniu któregoś wyborcy do listy wyborczej należy temuż natychmiast podać do wiadomości z nadmienieniem, że w tej sprawie może w ciągu 24 godzin wnieść do Urzędu gminnego pisemnie lub jeśli nie umie pisać ustnie swoje wyjaśnienie.

§ 16.

Komisja reklamacyjna.

O zarzutach rozstrzyga Komisja, składająca się z przełożonego gminy wzgl. zastępcy przez niego zamianowanego jako przewodniczącego i najmniej z 4, a najwyżej z 6 członków posiadających prawo wyboru z gminy wybranych przez Wydział gminny, wzgl. Komisję administracyjną przy uwzględnieniu w gminie istniejących zorganizowanych stronnictw politycznych.

Do prawomocności uchwał Komisji jest potrzebna obecność przewodniczącego i conajmniej połowy jej członków; uchwały zapadają bezwzględną większością głosów a w razie równości głosów rostrzyga przewodniczący, który pozatem nie głosuje.

Dla każdego okręgu wyborczego należy ustanowić osobną Komisję. Urząd gminny jest obowiązany do przeprowadzenia potrzebnych dochodzeń, zażądanych przez Komisję.

§ 17.

Postępowanie przy wniesieniu protestu.

Na podstawie swego orzeczenia zarządza Komisja natychmiastowe sprostowanie przez Urząd gminny w obu listach wyborczych. Równocześnie zaś winien Urząd gminny powiadomić o tem tak stronę, wnoszącą zarzut, jak i osobę, o której wpisanie do listy wyborczej chodzi.

Każda uprawniona do protestu osoba może się odwołać przeciwko rozstrzygnięciu Komisji do władzy nadzorczej. Odwołanie może być wniesione do Urzędu gminnego w przeciągu 3 dni od dnia zawiadomienia a jeżeli wnoszący odwołanie w myśl postanowień tego paragrafu nie mógł być zawiadomiony — wtedy licząc od dnia, którego zostało wpisane rozstrzygnięcie Komisji do listy wyborczej.

W tym celu pozostają listy wyborcze wyłożone aż do upływu czasu do odwołania.

Przełożony gminy jest obowiązany odwołanie wraz z prynależnymi aktami zaraz przedłożyć władzy nadzorczej.

Po upływie terminu do odwołania należy wniesione odwołanie odrzucić jako spóźnione.

Władza nadzorcza powinna po przeprowadzeniu ewentualnie potrzebnych dochodzeń załatwić jaknajśpieszniej nadesłane odwołania i o rozstrzygnięciu powiadomić Urząd gminny celem ewentualnego sprostowania listy wyborczej, stronę wnoszącą protest i wyborcę, którego zarzut dotyczy.

Rozstrzygnięcie władzy nadzorczej jest ostateczne.

§ 18.

Dodatkowe wyłożenie list wyborczych.

W listach wyborczych ustalonych na podstawie wyniku postępowania reklamacyjnego nie może nikt wprowadzić żadnych zmian, wyjąwszy w wypadku, przewidzianym w ostatnim ustępie § 4.

Równocześnie ustalone listy wyborcze należy ponownie przez 8 dni aż do dnia wyborów wyłożyć do publicznego wglądu.

Odnosnie do prawa wglądu do list wyborczych, sporządzenia odpisów, jakoteż i godzin, w których listy wyborcze powinny być wyłożone, obowiązują analogiczne postanowienia § 14.

§ 19.

System wyborczy.

Wybór wydziału gminnego odbywa się we wszystkich gminach na zasadzie systemu stosunkowości.

§ 20.

Listy kandydatów.

Najpóźniej 14 dni przed dniem wyborów do 12 godzin w południe powinny grupy wyborcze (stronnictwa) przedłożyć Urzędowi gminnemu swoje listy kandydatów w podwójnym wygotowaniu. Urząd gminny jest obowiązany do poświadczenia wręczającemu listę czasu jej wniesienia. Wnoszący podanie jest uprawniony do przedłożenia odpisu listy kandydatów, którego zgodność z wniesioną listą kandydatów powinien Urząd gminny potwierdzić.

Lista kandydatów musi być podpisana w gminach do 1 000 mieszkańców najmniej przez 10, w gminach do 2 000 mieszkańców najmniej przez 20, w gminach do 5 000 mieszkańców najmniej przez 30, w gminach ponad 5 000 mieszkańców conajmniej przez 50 w listach wyborczych wpisanych wyborców. Zawsze atoli musi liczba podpisów wynosić conajmniej tyle, ile liczba kandydatów.

Zgon, odwołanie podpisu lub utrata prawa wyborczego któregoś z podpisanych nie wpływa na ważność listy.

§ 21.

Treść listy kandydatów.

Lista kandydatów musi zawierać:

1. Oznaczenie grupy wyborczej (stronnictwa).
2. Spis kandydatów, których liczba może być atoli najwyżej o połowę większą, jak liczba członków wybieranych do reprezentacji gminnej.

Ułamki należy zaokrąglić do następnej liczby całej. Kolejność każdego kandydata należy uwidocznic cyframi.

3. Oznaczenie pełnomocnika grupy wyborczej, t. j. osoby zastępującej daną grupę i jego zastępcy. Jeżeli nie są oznaczeni, wtedy pierwszego podpisanego należy uważać za upelnomocnionego, a drugiego za jego zastępcę.

Prawo zastępstwa grupy wyborczej, (listy kandydatów) zachowuje swoją ważność i na wypadek skreślenia upelnomocnionego z listy wyborczej lub utraty przez tegoż prawa wyboru.

Do listy kandydatów należy dołączyć piśmienne, własnoręcznie podpisane oświadczenie wszystkich kandydatów, że kandydaturę przyjmują i że z ich zgodą nie są wpisani na inną listę kandydatów.

§ 22.

Postępowania z listami kandydatów.

Urząd gminny zaopatrza listy kandydatów liczbami porządkowymi w kolejnym następstwie ich wniesienia.

Jeżeli który z kandydatów jest umieszczony na więcej listach, wtedy powinien się go przełożony gminy zapytać, którą kandydaturę przyjmuje. Jeżeli w przeciągu 48 godzin ten nie odpowie, skreśla go Urząd gminny przy sprostowaniu list kandydatów z tej listy, co do której nie dołączono jego własnoręcznie potwierdzonej zgody na przyjęcie kandydatury; w innym razie skreśli się go w później wniesionej liście.

§ 23.

Sprostowanie list kandydatów.

Jeżeli lista kandydatów wykazuje braki formalne, n. p. niedostateczną liczbę podpisów, lub jeżeli kolejność kandydatów nie jest oznaczona, albo oznaczenie grupy jest sporne, albo też zachodzi brak oświadczenia kandydatów, wtedy powinien Urząd gminny wezwać pełnomocnika do sprostowania listy kandydatów w przeciągu 24 godzin.

Jeżeli więcej list kandydatów jednakowo lub trudno do odróżnienia grup oznaczono, w takim razie wywa Urząd gminny upelnomocnionych dotyczących list kandydatów do sprostowania oznaczenia grupy w przeciągu 24 godzin. W razie nieuczynienia tego rozstrzyga Urząd gminny.

Jeżeli lista kandydatów nie posiada oznaczenia danej grupy, wtedy oznacza ją Urząd gminny imieniem upelnomocnionego.

Lista kandydatów, która także i po ukończeniu tego postępowania nie posiada wymaganej liczby podpisów, jest nieważna, jak również głosy, które mimo tego na nią były oddane. Urząd gminny rozstrzyga o tem ostatecznie z zastrzeżeniem zarzutów wniesionych przeciwko wyborom.

§ 24.

Zmiany w listach kandydatów.

Jeżeli który z kandydatów ustąpi, umrze, utraci prawo wybieralności lub zostanie wykreślony, może upelnomocniony danej grupy uzupełnić listę kandydatów przez podanie innego kandydata, co musi być uczynione najmniej do 10. tego dnia przed wyborami.

Po ostatecznym ustaleniu list kandydatów t. j. 10 dni przed wyborami nie wolno już w listach kandydatów czynić żadnych zmian.

§ 25.

Ogłoszenie list kandydatów.

Conajmniej 8 dni przed dniem wyborów powinien przełożony gminy wzgl. przewodniczący Komisji administracyjnej wywiesić w lokalnościach, w których listy wyborcze do wglądnięcia są wyłożone, wszystkie ważne listy kandydatów z wyraźnym oznaczeniem ich porządkowego wniesienia w myśl § 22-tego rozporządzenia, jakoteż z dokładnem wyszczególnieniem grupy wyborczej i wszystkich kandydatów.

Równocześnie powinien Urząd gminny listy kandydatów odpowiadające powyższym postanowieniom ogłosić w sposób na miejscu praktykowany (wywieszenie do publicznej wiadomości).

Ogłoszenie list kandydatów przez Urząd gminny powinno być skuteczne dla wszystkich grup wyborczych w jednaki sposób. Poszczególne grupy wyborcze mogą w dowolny sposób rozpowszechniać swoje listy kandydatów.

§ 26.

Połączone (wspólne) listy kandydatów.

Upelnomocnieni zastępy grup wyborczych mogą w urzędzie gminnym złożyć oświadczenie o połączeniu swoich list.

Oświadczenie takie musi być wniesione najpóźniej 8 dni przed dniem wyborczym, poczem je Urząd gminny ogłasza przez przybicie w lokalnościach, w których listy wyborcze są wyłożone do wglądnięcia.

Połączenie list oznacza, że takowe należy przy rozdziale mandatów uważać za jedną całość (§ 47).

IV. Część.

Ogłoszenie wyniku wyborów bez głosowania.

§ 27.

W gminach, w których tylko jedną listę kandydatów zgłoszono, albo przez więcej grup wyborczych w całości tylko tylu kandydatów przedstawiono, ilu członków powinno być wybranych do wydziału gminnego — oświadcza przełożony gminy względnie przewodniczący Komisji administracyjnej bez przeprowadzenia wyboru, że wszyscy przedstawieni kandydaci są wybranymi.

Dla sposobu ogłoszenia wyniku wyborów, zarzutów i ich rozstrzygania obowiązują postanowienia §§ 49, 51 — 53.

V. Część.

Wybory.

§ 28.

Dzień i lokal wyborczy.

Wybory do Wydziału gminnego odbywają się w niedzielę od 8. godziny rano. Godzinę zakończenia wyborów oznacza Urząd gminny.

Lokali wyborczych dostarcza Urząd gminny.

§ 29.

Zakaz podawania trunków alkoholowych.

W dniu poprzedzającym, jakoteż i w dniu wyborów jest sprzedaż, wyszynk i podawanie trunków alkoholowych zakazane.

§ 30.

Ogłoszenie wyborów.

Conajmniej ósmego dnia przed wyborami winien przełożony gminy ogłosić za pomocą publicznego obwieszczenia w sposób na miejscu praktykowany dzień, godzinę początkową i zakończenia, lokal wyborczy jakoteż i liczbę mających być wybranymi członków.

W ogłoszeniu, które musi być aż do dnia wyborów wywieszone, należy wezwać wyborców, żeby osobiście w oznaczonym miejscu odebrali kartę legitymacyjną do głosowania, o ile im z jakiegokolwiek przyczyny nie została na czas doręczoną i wykazać przytem odpowiednimi dokumentami swoją tożsamość (n. p. karta przynależności, list chrzestny lub urodzin, książka robotnicza itp.).

§ 31.

Legitymacja wyborcza.

W gminach ponad 5 000 mieszkańców postara się przełożony gminy najpóźniej 3 dni przed dniem wyboru o doręczenie każdemu wyborcy do mieszkania legitymacji wyborczej.

W legitymacji należy wyszczególnić: liczbę porządkową z listy wyborczej, imię i nazwisko wyborcy, dzień, godzinę i lokal wyboru, jakoteż istotne postanowienia co do obowiązku wyborczego, sposobu oddawania głosu i postanowień karnych. Legitymację należy zaopatrzyć pieczęcią gminną.

Za zgubioną lub uszkodzoną legitymację należy wystawić wyborcy po stwierdzeniu jego tożsamości w myśl § 30 nową, wyraźnie jako duplikat oznaczoną legitymację.

Niedoręczone legitymacje winien przełożony gminy oddać odnośnej Komisji wyborczej, wyborca zaś może w dzień wyboru zażądać jej wydania za okazaniem w § 30 wymienionych dokumentów stwierdzających tożsamość osoby.

W gminach do 5 000 mieszkańców mogą się wyborcy w razie wątpliwości co do ich tożsamości legitymować wiarygodnymi, tożsamość ich stwierdzającymi dokumentami (n. p. karta przynależności, świadectwo urodzenia lub chrztu, książka robotnicza, paszport itp.) lub też, jeżeli wyborcy takich dokumentów pod ręką nie posiadają, przez świadczenie dwóch wyborców.

§ 32.

Komisje wyborcze.

Wyborami kieruje Komisja wyborcza, zamianowana przez przełożonego gminy wzgl. przewodniczącego Komisji administracyjnej.

W skład jej wchodzi po jednym zastępcy każdej grupy wyborczej na wniosek danej grupy. W ten sam sposób powołuje on zastępcę każdego członka z odnośnej grupy. Jeżeli w gminie istnieją tylko dwie lub trzy grupy wyborcze, wtedy mianuje przełożony gminy wzgl. przewodniczący Komisji administracyjnej dla każdej grupy wyborczej po dwóch członków i dwóch zastępców.

Upelnomocniony zastępca grupy wyborczej powinien zaproponować zastępców swojej grupy w urzędzie gminnym conajmniej 8 dni przed dniem wyborczym.

Jeżeli dana grupa wyborcza nie przedłoży na czas swoich wniosków przełożony gminy wzgl. przewodniczący Komisji administracyjnej zamianuje sam członków i zastępców do Komisji wyborczej danej grupy.

W gminach, gdzie jest więcej lokali wyborczych, należy na tych samych zasadach zamianować dla każdego lokalu wyborczego osobną Komisję wyborczą a oprócz tego jedną Komisję główną.

W gminach, w których sprawy koncepcyjne załatwia osobny urzędnik, należy tenże także do Komisji wyborczej z głosem doradczym jako sekretarz. W razie potrzeby, dalszych sił pomocniczych dostarcza gmina. gdyby tego nie uczyniono, poczyni przewodniczący Komisji wyborczej odpowiednie zarządzenia na koszt gminy.

§ 33.

Rozstrzygnięcie Komisji wyborczej.

Komisja wyborcza wybiera z swojego grona bezpośrednio przed otwarciem wyborów większością głosów przewodniczącego i jego zastępcę; w razie niemożności osiągnięcia większości, rozstrzyga los. Przewodniczący i jego zastępca nie mogą należeć do tej samej grupy wyborczej.

Komisja wyborcza może powziąć ważne uchwały przy obecności przewodniczącego albo jego zastępcy i co najmniej połowy jej członków uprawnionych do głosowania; w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, który pozatem nie głosuje.

Sprzeciw od rozstrzygnięcia Komisji wyborczej można wnieść jedynie w formie zarzutu przeciwko wyborom.

§ 34.

Protokół wyborczy.

O przebiegu wyborów spisuje się protokół, do którego wpisuje się imiona i nazwiska członków Komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i mężów zaufania, początek i koniec, ewentualnie przerwę wyborów, wszystkie uchwały Komisji wyborczej z krótkim uzasadnieniem tychże, jakoteż i wszelkie ważniejsze szczegóły przebiegu wyborów, oraz wynik wyborów i sposób obliczenia głosów.

Protokół prowadzi powołany do wyborów z głosem doradczym urzędnik gminny (§ 32), ewentualnie inna siła pomocnicza lub przeznaczony do tego przez przewodniczącego Komisji wyborczej członek Komisji.

Protokół ten, jakoteż listy wyborcze i spisy głosujących podpisują wszyscy członkowie Komisji.

§ 35.

Zastępca władzy nadzorczej.

Władza nadzorcza jest uprawniona do wysłania do wyborów swojego zastępcy celem czuwania nad prawidłowym przeprowadzeniem wyborów.

§ 36.

Mężowie zaufania.

Komisja wyborcza musi na wniosek grup wyborczych dopuścić z każdego stronnictwa wyborczego po dwóch wyborców jako mężów zaufania, którzy mogą być obecni przy przeprowadzeniu całych wyborów aż do ogłoszenia wyniku obliczenia.

Wniosek odnośny musi być przedłożony przewodniczącemu Komisji ustnie lub na piśmie przed rozpoczęciem wyborów.

Mężowie zaufania stronnictw mogą wnosić zarzuty co do tożsamości wyborcy lub jeżeli dany wyborca w myśl ostatnich trzech ustępów § 4. nie jest uprawniony do głosowania; pozatem nie mają prawa wtrącać się do wyborów.

§ 37.

Wstęp do lokalu wyborczego.

Do lokalu wyborczego mają przystęp tylko wyborcy wpisani do list wyborczych danego okręgu wyborczego. Po oddaniu kartki do głosowania powinien wyborca opuścić natychmiast lokal wyborczy.

Agitacja między wyborcami w lokalu wyborczym względnie najbliższej okolicy jest zakazana. Taksamo nie może żadna grupa wyborcza urządzać kancelarii agitacyjnej w domu, w którym znajduje się lokal wyborczy.

§ 38.

Głosowanie.

Przed rozpoczęciem wyborów Komisja wyborcza dokonuje oględzin urny wyborczej, która winna być nieprzeźroczystą, zamykającą się naczyniem.

Potem przystępuje się do oddawania głosów.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że wyborca wypisuje na dowolnej kartce cyframi arabskimi, rzymskimi lub słowami liczbę tej listy kandydatów, których chce wybrać. Komisja wyborcza wręczy wyborcy urzędową kopertę, a na żądanie i czystą kartkę papieru wraz z przyborami do pisania; do koperty tej wkłada wyborca sam w takim miejscu, gdzie nie może być podpatrywany, kartkę głosowania po ewentualnym wpisaniu dotyczącej liczby i wrzuca kopertę do urny wyborczej. Wszystkie koperty muszą być tej samej wielkości, jakości i koloru, zaopatrzone na temsamem miejscu pieczęcią gminną i nie mogą mieć żadnych wyróżniających znaków.

W gminach, w których wydaje się do stwierdzenia tożsamości wyborców karty legitymacyjne (§ 31) winne je Komisje wyborcze po użyciu ściągać i celem ułatwienia obliczania głosów natychmiast zaopatrzyć liczbami porządkowymi.

W ten sposób oddają najpierw swoje głosy członkowie Komisji. Grupy wyborcze mogą drukować kartki głosowania z liczbą odpowiadającą ich liście kandydatów i rozszerzać wśród wyborców.

Komisja wyborcza powinna zaznaczyć oddanie kartki głosowania w obu egzemplarzach list wyborczych.

§ 39.

Zarzuty przeciwko wyborcom.

Komisja wyborcza rozstrzyga tylko — czy który z wyborców ma być dopuszczony do oddania głosu, jeżeli

1. istnieje wątpliwość co do jego tożsamości,
2. jeżeli zostanie wniesiony zarzut, że w myśl ostatnich trzech ustępów § 4 nie może on być dopuszczonym do głosowania przy wyborze.

Zarzuty tego rodzaju mogą podnieść członkowie Komisji wyborczej i mężowie zaufania (§ 63) i to jak długo kartka głosowania obywatela, którego prawo wyboru zaczępiono, nie została jeszcze włożona do urny wyborczej. Rozstrzygnięcie Komisji wyborczej musi w każdym poszczególnym wypadku zapaść przed dopuszczeniem następnego wyborcy do oddania głosu.

§ 40.

Przerwanie wyborów.

Jeżeli zajdą okoliczności, któreby wpłynęły na uniemożliwienie wyborów, może Komisja wyborcza przedłużyć wybory lub odroczyć ich dokonanie na dzień następny. Zarządzenie takie musi być jednak natychmiast ogłoszone w sposób w gminie przyjęty oraz w lokalu wyborczym. Jeżeli chodzi o przerwanie już rozpoczętych wyborów, wtedy winna Komisja wyborcza opieczętować akty i urnę wyborczą wraz z oddanymi już kartkami głosowania a przy rozpoczęciu dalszych wyborów stwierdzić protokołarnie nienaruszenie pieczęci.

§ 41.

Zamknięcie głosowania.

Po upływie dla wyborów oznaczonego czasu zamyka się lokal wyborczy, wszyscy atoli wyborcy, którzy przed zamknięciem znajdują się w lokalu wyborczym lub w poczekalni przez Komisję dla wyborców przeznaczoną lub też bezpośrednio przed lokalem wyborczym — oddają jeszcze swoje głosy, poczem przewodniczący Komisji wyborczej ogłasza głosowanie za ukończone.

VI. Część.**Stwierdzenie i ogłoszenie wyniku wyborów.**

§ 42.

Liczenie głosów.

Po zakończeniu głosowania pozostają w lokalu wyborczym oprócz członków Komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i sił pomocniczych tylko mężowie zaufania poszczególnych grup wyborczych. Komisja wyborcza wyjmując z urny koperty z kartkami głosowania, przelicza je i porównuje liczbę kopert z zapiskami w wykazach wyborczych. Potem wyłącza nieważne kartki głosowania, rozdziela kartki według grup wyborczych i wygotowuje wynik wyborów w dwóch listach głosowania. W czasie tego ma każdy z uprawnionych obecnych prawo wglądu do kartek głosowania.

§ 43.

Nieważne kartki głosowania.

Nieważnemi są następujące kartki głosowania:

1. Jeżeli kartka głosowania nie jest włożona do koperty wydanej przez Komisję wyborczą i zaopatrzonej pieczęcią gminną.

2. jeżeli liczba na kartce głosowania jest przekreślona lub nieczytelna. Dopiski i t. p. uwagi uważa się jako nie pisane;

3. jeżeli w kopercie znajduje się więcej kartek z różnemi liczbami; wtedy wszystkie głosy w tej kopercie są nieważne. Jeżeli w kopercie znajduje się więcej kartek z tą samą liczbą, liczy się je za jeden głos;

4. kartki, opiewające na nieważną listę kandydatów. Jeżeli 9 lub więcej list kandydatów wniesiono, wtedy powinna na kartkach głosowania, na których jest liczba 6 lub 9 wypisana arabskimi cyframi, być liczba dla wyraźnego odróżnienia podkreślona lub zaopatrzona kropką. W przeciwnym razie należy takie kartki uważać za nieważne.

To samo dotyczy wypadku, gdy wniesiono 11 lub więcej list kandydatów i użyto liczb IX wzgl. XI w rzymskich cyfrach. O ważności względnie nieważności kartek głosowania rozstrzyga Komisja wyborcza.

§ 44.

Rozdział mandatów na grupy wyborcze.**Dzielnik wyborczy.**

Następnie rozdziela Komisja wyborcza liczbę mandatów na poszczególne grupy wyborcze w stosunku do głosów dla danej grupy oddanych a mianowicie w ten sposób, że naprzód wypośrodkuje dzielnik wyborczy.

W tym celu należy sumę wszystkich ważnych, dla wszystkich grup oddanych głosów podzielić przez liczbę mandatów powiększoną o jeden; następna cała, wyższa od ilorazu liczba jest dzielnikiem wyborczym.

Liczbę na każdą poszczególną listę kandydatów oddanych głosów dzieli się następnie przez liczbę dzielnika wyborczego, poczem przydziela Komisja wyborcza każdej grupie wyborczej tyle mandatów, ile razy dziel-

nik wyborczy mieści się w sumie dla danej grupy oddanych głosów.

Listy kandydatów połączonych stronnictw (§ 26) zlicza się z osobna, uważa się jednak je przy podziale mandatów za jedną listę i przydziela się im wspólnie przypadające mandaty.

§ 45.

Przydzielenie pozostałych mandatów.

Jeżeli wszystkich mandatów nie rozdzielono w sposób w § 44 wyszczególniony, przydziela się zbywające mandaty po kolei tym grupom, które przy podziale, w myśl § 44 przeprowadzonym, wykazały największą resztę podziału.

Jeżeli reszty podziału są przy więcej grupach równe, przydziela się mandat tej grupie, która uzyskała więcej głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Liście kandydatów, która uzyskała głosów mniej, niż wynosi dzielnik wyborczy — nie przysługują prawo do żadnego mandatu; postanowienie to nie odnosi się atoli do poszczególnych list wspólnej listy. (§ 26).

§ 46.

Obliczenie nadliczbowych mandatów.

Jeżeli przy podziale liczby głosów przez dzielnik wyborczy (§ 44) przypadłoby do rozdziału o jeden mandat więcej nad oznaczoną liczbę mandatów, oblicza się jeden mandat tej grupie, która posiada najmniejszą resztę podziału a przy równości reszty tej, która uzyskała najmniejszą liczbę głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

I tutaj należy uważać listy połączone (§ 26) za należące do jednej grupy.

§ 47.

Rozdział mandatów między listy połączone.

Po przydzieleniu mandatów wszystkim grupom wyborczym rozdziela Komisja wyborcza mandaty między poszczególne listy połączone. Postępowanie przy tem jest identyczne z wyszczególnionem w §§ 44 i 45.

§ 48.

Kto jest wybrany.

Wybranymi członkami do Wydziału gminnego są ci kandydaci poszczególnych grup wyborczych, którzy kolejno w liście kandydatów są wymienieni według liczb przypadających danej grupie mandatów. Dalsi kandydaci są w tym samym porządku zastępcami (§ 54).

Jeżeli lista kandydatów zawiera więcej nazwisk niż dopuszczalne (§ 21) nie bierze się nadliczbowych nazwisk w rachubę.

§ 49.

Ogłoszenie wyniku wyborów.

Zaraz po obliczeniu głosów ustala Komisja wyborcza protokolarnie wynik przy równoczesnem podpisaniu go przez wszystkich członków Komisji wyborczej i mężów zaufania stronnictw, poczem Urząd gminny ogłasza publicznie wynik wyborów w sposób w gminie praktykowany.

W ogłoszeniu należy wyszczególnić: dokąd, gdzie i w jaki sposób można wnosić zarzuty przeciwko wyborom.

Odpis protokołu wyborczego i wyniku obliczenia głosów należy przedłożyć władzy nadzorczej; kartki głosowania, legitymacje i koperty powinna Komisja wyborcza opieczętować i przechowywać w Urzędzie gminnym i tylko w razie wniesienia zarzutów przeciwko wyborom należy je przedłożyć.

§ 50.

Wypośredkowanie wyniku wyborów, jeżeli wybierano we więcej okręgach.

Jeżeli wybory odbywały się w kilku lokalach, wtedy przeprowadzają Komisje wyborcze poszczególnych lokali wyborczych tylko czynności, wymienione w § 42.

Dalsze postępowanie przedsięwzięje Komisja główna, której poszczególne Komisje oddają natychmiast opieczetowane akty wyborcze.

VII. Część.**Środki prawne.**

§ 51.

Sprostowanie wyniku wyborów, jeżeli wybrano osobę niewybieralną.

Władza nadzorcza bada, czy nie wybrano osób, którym nie przysługiwało prawo wybieralności. O ile ten wypadek ma miejsce, należy w przeciągu miesiąca od dnia nadejścia protokołu wyborczego orzec wybór niewybieralnej osoby za nieważny i rozstrzygnąć, kto jest wybrany w jej miejsce.

Rozstrzygnięcie to ogłasza Urząd gminny publicznie, w sposób w gminie przyjęty.

§ 52.

Zarzuty przeciwko wyborom.

Zarzuty przeciwko wyborom może wnieść tylko w danej gminie uprawniony wyborca w przeciągu 8 dni od następnego dnia po ogłoszeniu wyniku wyborów.

Zarzuty należy wносить pisemnie do Urz. gminnego. Zarzuty należy najpóźniej do trzech dni wraz z aktami wyborczymi przedłożyć władzy nadzorczej.

O zarzutach rozstrzyga władza polityczna drugiej instancji.

§ 53.

Rozstrzygnięcie o zarzutach.

Jeżeli władza rozstrzygająca o zarzutach stwierdzi takie uchybienia w przeprowadzeniu wyboru, które mogłyby wpłynąć na wynik wyborów, szczególnie jeżeli stwierdzi poważne naruszenie wolności, czystości i tajemnicy wyborów — wtedy unieważnia całe wybory lub odpowiednią ich część i zarządza ewentualnie nowe wybory, oznaczając dzień, w którym odbyć się mają.

Jeżeli tylko stwierdzono błędne obliczenie głosów, winna władza wynik natychmiast sprostować i w gminie publicznie ogłosić.

Rozstrzygnięcie należy doręczyć odwołującym się i tym osobom, których wybór został unieważniony.

Rozstrzygnięcie to, które powinno być wydane najdalej w przeciągu trzech miesięcy od dnia przedłożenia zarzutów, jest ostateczne.

VIII. Część.**Zastępcy.**

§ 54.

Powołanie zastępców.

Zastępcy (§ 48) spełniają funkcję członków wydziału gminnego tych grup, dla których byli umieszczeni na liście kandydatów, jeżeli tamci nie mogą czasowo sprawować urzędu, lub też jeżeli mandat zostanie opróżniony stale na cały okres wyborczy.

Zastępcy następują w tym porządku jak byli w liście kandydatów wyszczególnieni.

§ 55.

Uzupełnienie liczby zastępców.

Jeżeli z pewnej grupy wyborczej nie wybrano tyle zastępców, ile wynosi połowa członków wydziału gminnego z tej grupy, względnie przy niepodzielnej przez dwa liczbie wydziału gminnego, sąsiednią wyższą liczbę całą lub jeżeli liczba zastępców pewnej grupy spadnie po wyborach niżej wymienionej granicy, powinni członkowie wydziału gminnego uzupełnić liczbę zastępców powołanej grupy w następujący sposób:

Jeżeli dla wspomnianej grupy wybrano tylko jednego członka do wydziału gminnego, mianuje tenże zastępcę sam przedkładając przełożonemu gminy w czasie przez niego ustanowionym odnośne piśmienne oświadczenie.

Jeżeli odnośna grupa jest przez więcej jak jednego członka zastąpiona, wtedy dokonuje ona pod przewodnictwem przełożonego gminy lub jego zastępcy wyboru uzupełniającego kartkami przyczem wybrany jest, kto otrzymał największą liczbę głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Uzupełnienie liczby członków wydziału gminnego w powyżej przytoczony sposób następuje także wtedy, jeżeli grupa wyborcza postawiła mniej kandydatów niż jej w stosunku do oddanych głosów się należy i w tym wypadku powinni członkowie wydziału gminnego tej grupy wybrać brakującą ilość członków wydziału gminnego.

Przy tych wyborach sporządza się osobny, przez wszystkich obecnych podpisany protokół. Odnośnie do ogłoszenia ich wyniku obowiązują postanowienia § 49.

IX. Część.**Wybór przełożonego gminy, jego zastępcy i Rady gminnej.**

§ 56.

Zwołanie wydziału gminnego.

Jeżeli przeciwko wyborom nie wniesiono żadnych zarzutów, lub jeżeli zarzuty zostały już prawnie rozstrzygnięte, wtedy wiekiem najstarszy członek nowo utworzonego wydziału zwołuje najpóźniej w okresie 14 dni nowo wybranych członków wydziału gminnego celem wyboru przełożonego gminnego t. j. przełożonego gminy, jego zastępcy i Rady gminnej za pomocą kartek.

Władza nadzorcza może wysłać na to posiedzenie swojego urzędnika lub innego zastępcę. W tym celu należy władzę nadzorczą powiadomić o dniu i godzinie wyboru.

§ 57.

Wybór przełożonego gminy i jego zastępców.

Wybór przełożonego gminy, jego zastępców i innych członków Rady gminnej przeprowadza Komisja składająca się z wiekiem najstarszego członka nowo wybranego Wydziału gminnego jako przewodniczącego i po jednym zastępcy z reprezentowanych w Wydziale gminnym grup wyborczych. Wysłanie do Komisji zastępcy tej grupy wyborczej, do której należy przewodniczący, odpada.

Do ważności wyboru jest potrzebna obecność więcej jak połowy członków Wydziału gminnego.

Naprzód wybiera się przełożonego gminy, potem jego pierwszego a następnie drugiego zastępcę.

W gminach, w których liczba członków Wydziału gminnego wynosi co najmniej 24 należy wybierać zawsze dwóch zastępców.

§ 58.

Sposób wyboru.

Wybór przełożonego gminy i jego zastępców dokonuje się w następujący sposób:

Jeżeli przed wyborem przełożonego gminy oświadczy mniejszość — a mianowicie conajmniej czwarta część wszystkich członków Wydziału gminnego (w razie niepodzielności liczby członków Wydziału gminnego przez 4 — mniejszość której wysokość równa się conajmniej przy dzieleniu otrzymanej całej liczbie) że zastrzega dla siebie urząd drugiego zastępcy, wtedy wybiera tegoż sama bezwzględną większością głosów, reszta zaś członków Wydziału gminnego wybiera bezwzględną większością głosów przełożonego gminy i pierwszego zastępcę.

Jeżeli grupa, obejmująca conajmniej trzecią część członków Wydziału gminnego oświadczy, że zastrzega sobie prawo do urzędu pierwszego zastępcy, wtedy wybiera go również sama bezwzględną większością głosów a reszta członków wybiera tak samo bezwzględną większością głosów przełożonego gminy a — o ile w poprzednim ustępie wspomniany wypadek nie zachodzi — i drugiego zastępcę.

Jeżeli i na tej podstawie więcej grup rości sobie prawo do pierwszego lub drugiego zastępcy, przyznaje się to prawo najliczniejszej grupie; między grupami z równą liczbą członków rozstrzyga los.

Do ważności wyborów przeprowadzonych przez grupy jest potrzebna obecność większej połowy wszystkich członków danej grupy.

Poszczególne grupy mogą się połączyć dla dokonania wyboru przełożonego gminy i jego zastępcy; uważa się je wtedy za jedną grupę.

Jeżeli żadna grupa nie może zażądać dla siebie według powyższych postanowień pierwszego lub drugiego zastępcy, lub nie poczyni z tego prawa użytku, wtedy wybierają przełożonego gminy i jego zastępców z pośród całego kolegium wszyscy obecni bezwzględną większością głosów.

Jeżeli żaden z kandydatów nie uzyskał takiej większości, odbywa się między dwoma kandydatami, którzy otrzymali największą ilość głosów, wybór ściślejszy. Głosy, które przy wyborze ściślejszym oddano na innych kandydatów są nieważne. Wybraniem jest ten kandydat, który otrzymał największą ilość głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

W podobny sposób należy przeprowadzić ściślejszy wybór we wszystkich wypadkach, w których w myśl tego rozporządzenia przepisana jest absolutna większość, o ile ta nie została osiągnięta przy pierwszym wyborze.

§ 59.

Zatwierdzenia wyborów.

Wybór burmistrza gminy miasta Bielska podlega zatwierdzeniu przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

W razie dwukrotnego odrzucenia minister Spraw Wewnętrznych mianuje komisarycznego burmistrza, którego utrzymuje własnym kosztem gmina.

Burmistrz miasta Bielska i jego zastępcy składają do rąk Wojewody wzgl. jego pełnomocnika przysięgę wedle roty przytoczonej w artykule 34. ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920 Dz. U. Rz. P. Nr. 73, poz. 497, zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego.

Pozatem pozostają postanowienia ustawy z dnia 8. 12. 1869 Dz. U. i R. Kr. L. 3, na podstawie której wydano dla gminy miasta Bielska osobną ustawę gminną nadal w mocy — o ile nie są w sprzeczności z postanowieniami niniejszego rozporządzenia.

W szczególności prowadzi reprezentacją gmina miasta Bielska i nadal nazwę Rady gminnej.

Gdzie zatem w powyższym rozporządzeniu jest mowa o Radnych gminnych — należy w gminie miasta Bielska wstawić wyrazy:

„Radni miejscy“.

We wszystkich miastach i miasteczkach podlega wybór przełożonego gminy zatwierdzeniu Wojewody Śląskiego.

§ 60.

Wybór Rady gminnej.

Wybór Radnych gminnych odbywa się na podstawie systemu proporcjonalnego.

Wybory przeprowadza w § 57 wymieniona Komisja.

Komisja ta ustanawia na podstawie proporcjonalności na każdą poszczególną grupę wyborczą przypadającą liczbę członków Rady gminnej, przy czym przełożonego gminy i jego zastępców zalicza się do ich właściwych stronnictw. Komisja stosuje przy tem w odpowiedni sposób postanowienia §§ 3 aż do 47 z tą jedynie zmianą, że także i ta grupa, która nie posiada nawet tylu członków, ile wynosi dzielnik wyborczy, może być w Radzie gminnej zastąpiona. Dzielnikiem wyborczym winna być zawsze liczba trzy wzgl. cztery odpowiednio do § 10.

Wybory dokonują członkowie odnośnej grupy wyborczej bezwzględną większością głosów. Do ważności wyboru jest potrzebna obecność większej połowy członków danej grupy wyborczej.

Grupy pojedyncze mogą się łączyć celem dokonania wyboru.

W gminach, w których po wyborze przełożonego i zastępcy ma nastąpić wybór jedynie tylko jednego jeszcze członka Rady gminnej, wybiera tegoż ta grupa z pośród Wydziału gminnego, która przy wyborze przełożonego i zastępcy pozostała bez swego przedstawiciela.

O ile taka grupa wogóle nie istnieje lub liczy jedynie jednego członka następuje wybór także trzeciego członka Rady gminnej bezwzględną większością obecnych.

§ 61.

Kolejność w następstwie Radnych gminnych.

Zastępcy przełożonego gminy obejmuje swój urząd w tym porządku jak byli wybrani. Jeżeli przełożony gminy i jego obaj zastępcy są gdzieindziej zajęci lub przeszkodzeni, wtedy zastępują ich członkowie Rady gminnej według starszeństwa.

§ 62.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia w ciągu okresu wyborczego stanowiska przełożonego gminy, jego zastępcy lub członka Rady gminnej obsadza się opróżnione miejsce przez wybór uzupełniający dokonanych przez wybór członków Wydziału gminnego, należących do tej samej grupy wyborczej na podstawie bezwzględnej większości głosów.

§ 63.

Ślubowanie.

Wszyscy przełożeni i Radni wszystkich gmin składają przy objęciu urzędowania do rąk przełożonego władzy politycznej I. instancji lub wyznaczonego pełnomocnika ślubowanie wierności i posłuszeństwa wedle roty przytoczonej w artykule 34. ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920 Dz. U. Rz. P. Nr. 75 poz. 497. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego.

W tym celu winien nowo wybrany przełożony gminy natychmiast sprawozdać wynik wyboru władzy nadzorczej, przy podaniu nazwisk poszczególnych osób.

§ 64.

Środki prawne.

Zarzuty przeciwko wyborowi przełożonego gminy, jego zastępców i Rady gminnej, mogą być wniesione w Urzędzie gminnym w przeciągu 8 dni od dnia wyboru. O tem rozstrzyga ostatecznie władza wymieniona w § 52 w przeciągu miesiąca.

X. Część.

Postanowienia karne.

§ 65.

Jeżeli nie chodzi o czyn karygodny, podlegający ostrzejszej karze, będzie karane;

I. Jako występki aresztem od jednego do sześciu miesięcy.

1. Jeżeli przełożony gminy lub w służbie gminnej zatrudniony funkcjonariusz wzbrania się przyjąć listy kandydatów lub zadość uczynić obowiązkom wymienionym w §§ 20 i 24.

II. Jako przekroczenie karne sądownie grzywną pieniężną od 200 — 10 000 mk. lub aresztem od jednego tygodnia do trzech miesięcy, jeżeli ktoś

1. rozmyślnie a) wykonuje prawo wyboru przysługujące innemu za tegoż zgodą, lub b) spowoduje albo dopuści do wykonania przez innego sobie przysługującego prawa wyboru;
2. wbrew postanowieniom § 3 usiłuje wykonać prawo wyboru we więcej gminach;
3. naprzekór postanowieniom tej ustawy wzbrania się wydać kartę legitymacyjną osobie uprawnionej;
4. nie zwolni swej służby lub podwładnych na czas konieczny do wykonania prawa wyboru;
5. nieprawnie posługuje się znakiem pewnej grupy wyborczej, którego ona już poprzednio publicznie używała;
6. nie odda należycie Komisji wyborczej niedoręczonych legitymacyj;
7. przeciwko postanowieniom § 18 dokonuje zmian w listach wyborczych;
8. wykracza przeciwko zakazowi wyszynku, spieżdży i podawaniu trunków alkoholowych (§ 29).

III. Jako przekroczenie karane przez władze polityczne grzywną pieniężną od 100 — 5 000 mk., lub aresztem od 24 godzin do jednego miesiąca, jeżeli ktoś

1. w budynku, w którym znajduje się lokal wyborczy agituje lub urządza kancelarię wyborczą,
2. pomimo dwukrotnego wezwania (§ 9) odmówi przyjęcia wyboru lub zatrzymania urzędu bez ustawowej przyczyny;
3. bez upoważnienia podpisze którego wyborcę na liście kandydatów przedłożonej Urzędowi gminnemu lub na dołączonem oświadczeniu;
4. świadomie kandyduje na więcej list.

XI. Część.

Ogólne postanowienia.

§ 66.

Władza nadzorcza.

Władzą nadzorczą w rozumieniu tego rozporządzenia jest bezpośrednio danej gminie przełożona władza polityczna.

Władze polityczne czuwają nad należytem i nieopóźnionem wykonaniem wszystkich ustawą wyborczą zarządzonych czynności urzędowych. We wypadkach zaniedbania lub nieściśłości może władza nadzorcza przestrzegając kompetencji ustawą wyborczą ustanowionych komisji zarządzić na koszt gminy częściowe lub całkowite wykonanie odnośnych czynności urzędowych przez własne organa. Gminie przysługuje prawo regresu do dotyczących organów gminnych.

§ 67.

Liczba mieszkańców.

Co do liczby mieszkańców danej gminy odnośnie do tego rozporządzenia jest miarodajny wynik ostatniego urzędowego spisu ludności.

§ 68.

Prawo do wynagrodzenia.

Członkowie Komisji odwoławczej, którzy ponoszą uszczerbek w zarobkowaniu, mają prawo do wynagrodzenia.

Gmina ustala ostatecznie według własnej oceny powyższe odszkodowanie i pokrywa je z własnych środków.

§ 69.

Wzory.

Władze polityczne II. instancji wygotowują potrzebne do przeprowadzenia wyborów druki i przesylają gminom za pośrednictwem władzy politycznej I. instancji. Koszta stąd wynikłe pokrywa gmina.

§ 70.

Szybkie załatwianie spraw wyborczych.

Wszystkie czynności wyborcze winny wszystkie organa załatwiać z największym pośpiechem.

§ 71.

Zwolnienie od opłaty stemplowej.

Wszystkie podania, protokoły, protesty i odwołania w sprawach wyborów gminnych jakoteż i dotyczące załączniki są wolne od opłaty stemplowej.

§ 72.

Zniesienie sprzecznych rozporządzeń i ustaw.

Znosi się gminną ustawę wyborczą dla Księstwa śląskiego z dnia 15. listopada 1863 r., Dz. U. i R. Kr. Nr. 17. Równocześnie tracą ważność te postanowienia państwowej ustawy gminnej z dnia 15. 11. 1863, Dz. U. R. Kr. L. 17, jakoteż ustawy z dnia 8. 12. 1869, Dz. U. i R. Kr. L. 3, mocą której wydano ordynację gminną i wyborczą dla miasta Bielska, o ile są w sprzeczności z niniejszem rozporządzeniem.

§ 73.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Wojewodzie.

§ 74.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Wojewoda Śląski:

J. Rymer.